

MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA REPUBLIKE HRVATSKE
RAVNATELJSTVO CIVILNE ZAŠTITE

**ODGOVOR SUSTAVA
CIVILNE ZAŠTITE NA
RAZORNE POTRESE U
SISAČKO-MOSLAVAČKOJ
ŽUPANIJI**

Prosinac 2021.

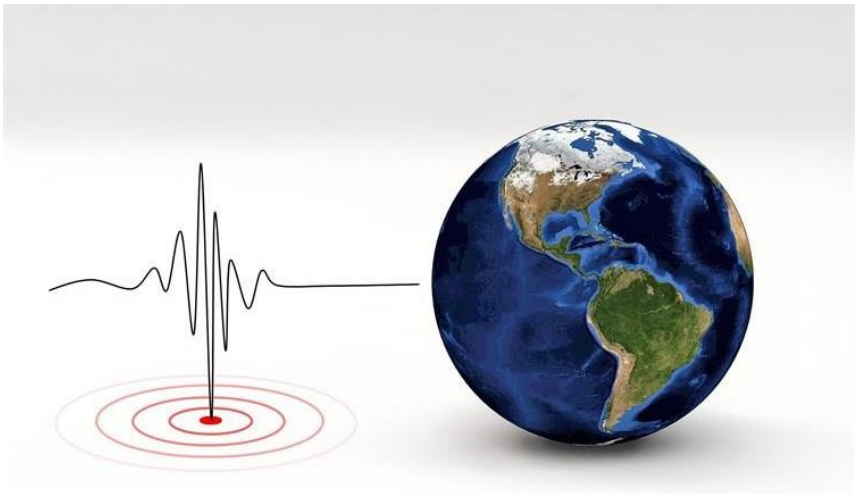
SADRŽAJ

Uvod.....	1
Pregled stanja sustava civilne zaštite u Sisačko-moslavačkoj županiji.....	2
Potresi u Sisačko-moslavačkoj županiji	4
Stradale i ozlijeđene osobe.....	6
Aktivnosti operativnih snaga i sudionika sustava civilne zaštite	7
Potres 28. prosinca 2020. godine.....	7
Potres 29. prosinca 2020. godine.....	9
Angažirane operativne snage i sudionici sustava cz.....	11
Ravnateljstvo civilne zaštite.....	12
Hrvatska gorska služba spašavanja.....	19
Hrvatski Crveni križ.....	20
Operativne snage vatrogastva.....	21
Policija.....	22
Ministarstvo obrane - Hrvatska vojska.....	23
Hrvatski zavod za hitnu medicinu.....	24
Hrvatski centar za potresno inženjerstvo.....	25
Smještaj stradalog stanovništva.....	26
Proglašenje katastrofe.....	28
Informiranje javnosti.....	29
Međunarodna pomoć za područje pogođeno potresom.....	31
Uloga građana na potresom pogođenom području.....	34
Prioriteti sustava civilne zaštite u provedbi mjera i aktivnosti na području Sisačko-moslavačke županije.....	35
Izazovi i naučene lekcije.....	37
Rana obnova potresom pogođenog područja.....	38
Zaključak.....	41

UVOD

Prema podacima stručne literature Geodetskog fakulteta u Zagrebu¹, područje Republike Hrvatske nalazi se na tektonski vrlo aktivnom području što kroz povijest dokazuju i brojni zabilježeni potresi. Između ostalih, seizmički najaktivnija područja su sjeverozapadna Hrvatska i okolica glavnog grada Zagreba, područje sjevernog Jadrana (okolica Rijeke, Krka i Vinodola) te grad Dubrovnik i otok Lastovo.

Prošle, 2020. godine, na teritoriju Republike Hrvatske dogodila su se dva razorna potresa, 22. ožujka s epicentrom na području Zagreba te 29. prosinca na području Sisačko-moslavačke županije.

Ilustracija

¹ Izvor: List studenata Geodetskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

PREGLED STANJA SUSTAVA CIVILNE ZAŠTITE U SISAČKO-MOSLAVAČKOJ ŽUPANIJII

Sisačko-moslavačka županija prostire se na površini od 4.468 km² i prema popisu stanovništva iz 2011.g. ima 172.439 stanovnika.

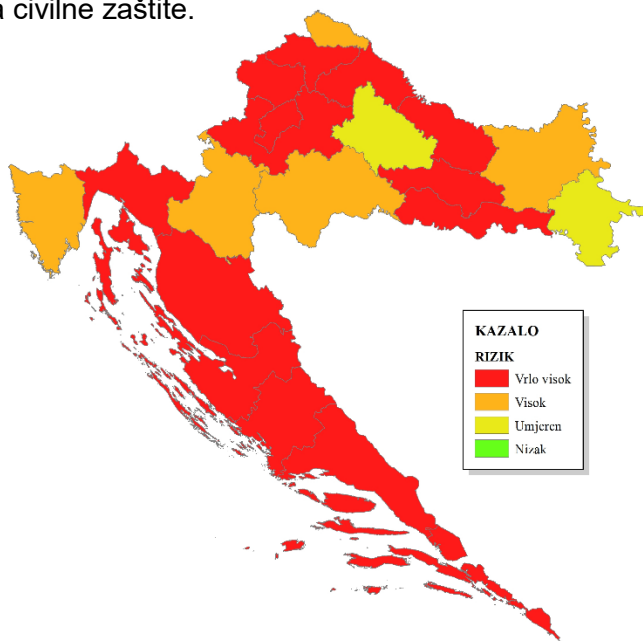
U sastavu Sisačko-moslavačke županije nalazi se 456 naselja ustrojenih u 19 jedinica lokalne samouprave (JLS) – 7 gradova i 12 općina. Sve JLS identificirale su potres kao značajnu prijetnju za svoje područje te su izradile procjenu rizika u kojoj je izrađen i scenarij potresa. Tako je 19 JLS prikazalo da bi ukupne posljedice potresa bile katastrofalne. Sve JLS prikazale su da bi posljedice prema društvenim vrijednostima bile katastrofalne za život i zdravlje ljudi; 18 JLS prikazalo je da bi posljedice na gospodarstvo bile iznimno velike, dok je 13 JLS prikazalo da bi posljedice na društvenu stabilnost i politiku bile iznimno velike.

U ukupno 20 JLP(R)S ima 227 članova stožera civilne zaštite.

Na području Sisačko-moslavačke županije od operativnih snaga ima 500 pripadnika vatrogastva (javnih vatrogasnih postrojbi - JVP i dobrovoljnih vatrogasnih društava – DVD), 30 pripadnika Hrvatske gorske službe spašavanja (HGSS) i 300 pripadnika Hrvatskog Crvenog križa (HCK).

Gradovi Sisak, Petrinja i Glina imaju ustrojene postrojbe civilne zaštite opće namjene te ukupno raspolažu s oko 1.000 pripadnika sustava civilne zaštite.

PROCJENA RIZIKA OD KATASTROFA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Rizik: POTRES – karta rizika po županijama

**Koordinator: Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva
i državne imovine**

**Nositelji: Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i
državne imovine**

Ministarstvo unutarnjih poslova

Izvršitelji: Građevinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Zavod za tehničku mehaniku

POTRESI U SISAČKO-MOSLAVAČKOJ ŽUPANIJI

Seizmolozi Seizmološke službe Republike Hrvatske 28. prosinca 2020. godine u 06:28 sati zabilježili su jak potres kod Petrinje. Magnituda potresa iznosila je 5.0 prema Richteru intenziteta VII stupnjeva po EMS.

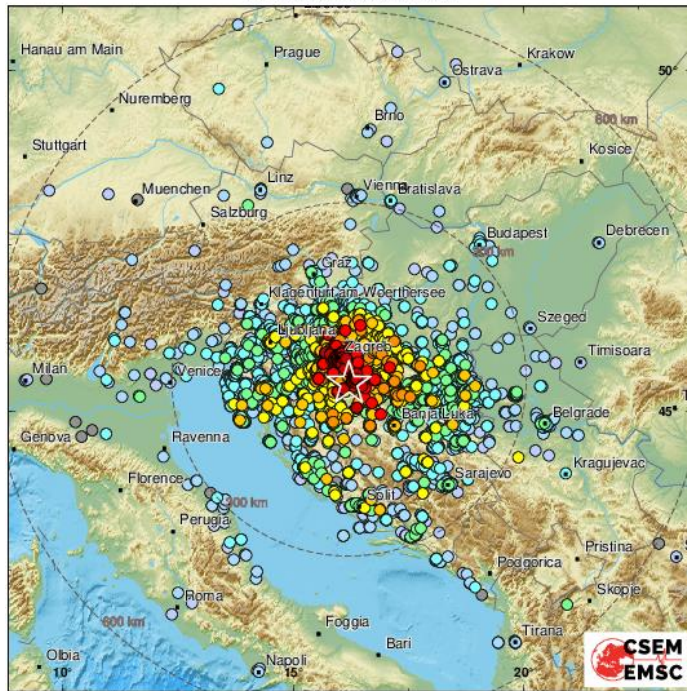
Drugi, još jači i razorniji potres, dogodio se 29. prosinca 2020. godine u 12:19 sati. Seizmografi Seizmološke službe RH zabilježili su potres s epicentrom 5 kilometara jugozapadno od Petrinje. Magnituda potresa iznosila je 6.2 prema Richteru, a intenzitet u epicentru VIII-IX stupnjeva EMS ljestvice. Nakon tog potresa uslijedilo je mnoštvo slabijih potresa, a isti dan do 18:00 sati dogodilo se još 16 potresa magnituda većih ili jednakih 3.0 prema Richteru.

Drugi razorni potres prouzročio je velike štete na području Sisačko-moslavačke, Zagrebačke i Karlovačke županije. Došlo je do ispada električne mreže i mnogi objekti su pretrpjeli oštećenja te u njima nije bio moguć daljnji boravak.

Posljedice razornog potresa 29. prosinca 2020.g.

Felt reports received for M6.4 earthquake
in CROATIA
on 2020-12-29 11:19:54 UTC

**Prikaz potresa magnitude 6.2 prema
Richteru (izvor: EMSC)**

Potres se, osim u cijeloj Hrvatskoj, osjetio i u dijelovima Austrije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Češke, Italije, Mađarske, Njemačke, Rumunjske, Slovačke, Slovenije i Srbije.

Iz sigurnosnih razloga došlo je do automatskog gašenja reaktora u Nuklearnoj elektrani Krško, a s obzirom da nisu zabilježena oštećenja, 30. prosinca 2020. godine ponovno su pokrenuti postupci pokretanja reaktora.

STRADALE I OZLIJEĐENE OSOBE

U razornom potresu 29. prosinca 2020. godine ozlijeđeno je 28 osoba. Nažalost, ovaj nesretni događaj je prouzročio ukupno 8 ljudskih žrtava, odnosno smrtno je stradalo 7 osoba, a od teških tjelesnih ozljeda zadobivenih uslijed potresa, 18. ožujka 2021. godine u Općoj bolnici Karlovac preminula je ženska osoba.

Hrvatska vojska pruža pomoć stradalom stanovništvu (izvor: MORH/F. Klen)

Tijekom intervencija na potresom pogođenom području ozlijeđeno je 8 vatrogasaca, dva pripadnika Državne intervencijske postrojbe civilne zaštite (DIP CZ), 9 statičara u sklopu DIP-a CZ modula za traganje i spašavanje iz ruševina i jedan pripadnik Hrvatske gorske službe spašavanja (HGSS). Dva građanina smrtno su stradala prilikom raščišćavanja ruševina, a još dva su ozlijeđena. Pripadnici HGSS-a, vatrogastva i DIP-a CZ zajedno s timovima Hitne medicinske pomoći su u rekordnom roku, unutar 8 sati od potresa, locirali i iz ruševina izvukli ozlijeđene i smrtno stradale osobe.

AKTIVNOSTI OPERATIVNIH SNAGA I SUDIONIKA SUSTAVA CIVILNE ZAŠTITE

Potres 28. prosinca 2020. godine

Nakon potresa 28. prosinca 2020. godine, operateri Županijskih centara civilne zaštite Sisak i Zagreb zaprimili su više stotina poziva građana u vezi oštećenja zgrada, rušenja dimnjaka i pada crijepova s krovova s područja Gline, Petrinje i Siska. Prema raspoloživim podacima u potresu nije bilo ozlijeđenih osoba niti srušenih kuća.

Oštećenja zgrada nakon potresa 28. prosinca 2020.g.

Putem Županijskih centara 112 Zagreb i Sisak, promptno su aktivirane žurne službe koje su odmah izašle na teren – djelatnici Službe civilne zaštite Sisak Ravnateljstva civilne zaštite, vatrogasci JVP i vatrogasci DVD-ova te djelatnici komunalnih poduzeća gradova Siska, Petrinje i Gline.

Ukupno je 90 pripadnika operativnih snaga radilo na otklanjanju posljedica prvog potresa. Prioriteti su bili obilježavanje ugroženih područja gdje je postojala opasnost od daljnjeg ugrožavanja prolaznika na nogostupima, dok su komunalna poduzeća uklanjala žbuku i drugi građevinski materijal s javnih površina.

Ravnateljstvo civilne zaštite odmah je mobiliziralo deset strukturnih inženjera Građevinskog fakulteta i tri pripadnika DIP-a CZ s četiri vozila koji su upućeni na potresom pogođeno područje.

Sve aktivnosti na terenu koordinirao je Stožer civilne zaštite Sisačko-moslavačke županije sa stožerima civilne zaštite gradova Siska, Petrinje i Gline te s ostalim stožerima civilne zaštite JLPS pogođenih potresom.

U prijedpodnevnim satima građanima je omogućena prijava šteta preko web stranica Grada Siska, kao i preko objavljenih brojeva telefona za područje gradova Siska, Petrinje i Gline.

Oštećenja zgrada nakon potresa 28. prosinca 2020.g.

Potres 29. prosinca 2020. godine

Ravnatelj Ravnateljstva civilne zaštite dr.sc. Damir Trut je 29. prosinca 2020. godine u 11:30 sati održao operativni sastanak sa Stožerom civilne zaštite Sisačko-moslavačke županije, s ciljem definiranja prioriteta i koordinacije daljnjih aktivnosti prilikom otklanjanja opasnosti i sanacije štete nakon potresa 28. prosinca.

Netom nakon završetka operativnog sastanka, u 12:19h dogodio se drugi, razorni potres.

Ravnatelj Trut sa suradnicima na terenu

Posljedice razornog potresa 29. prosinca 2020.g.

Županijski centri 112 Zagreb i Sisak te Operativni centar civilne zaštite (OCCZ) na nacionalnoj razini odmah su aktivirali sve operativne snage sustava civilne zaštite na svim razinama: stožeri civilne zaštite, operativne snage vatrogastva, Hrvatskog Crvenog križa, HGSS-a, te sudionici sustava civilne zaštite: Hrvatska vojska, policija te hitna medicinska služba.

Postupak aktivacije svih sudionika sustava CZ proveden je u skladu s planskim dokumentima i standardnim operativnim postupcima.

Razorni potres prouzročio je tehničke poteškoće u Županijskom centru 112 Sisak te je Županijski centar 112 Zagreb promptno preuzeo rad oba centra na lokacijama u Svetoj Nedjelji i sjedištu Ravnateljstva civilne zaštite u Zagrebu, s ukupno 15 operatera-analitičara. Isti dan Županijski centar 112 Zagreb zaprimio je oko 2.500 poziva te uputio oko 2.000 odlaznih poziva prema žurnim službama.

ANGAŽIRANE OPERATIVNE SNAGE I SUDIONICI SUSTAVA CZ

U najvršnijem razdoblju, na terenu je bilo angažirano oko:

- 100 pripadnika DIP-a CZ uz podršku 80 djelatnika iz sjedišta Ravnateljstva civilne zaštite,
- 450 pripadnika HGSS-a s 18 potražnih pasa,
- 590 djelatnika i volontera Hrvatskog Crvenog križa,
- 800 vatrogasaca s 11 potražnih pasa,
- 200 pripadnika policije,
- 300 pripadnika Hrvatske vojske, dok ih je na raspolaganju bilo oko 1.500
- 300 građevinskih stručnjaka Hrvatskog centra za potresno inženjerstvo.

U pružanju hitne medicinske skrbi na područjima pogođenim potresom uz 55 timova sisačko-moslavačkog Zavoda za hitnu medicinu sudjelovalo je 65 dodatnih timova izvanbolničke hitne medicinske službe (HMS) iz cijele Republike Hrvatske.

Ravnateljstvo civilne zaštite

DIP CZ Zagreb s 34 pripadnika modula za traganje i spašavanje iz ruševina, s kompletnom opremom za traganje i spašavanje te dva potražna psa, stigao je u Petrinju u 17:30 sati.

U 18:00 sati u Petrinju je stiglo 16 pripadnika modula za taktičku potporu DIP-a CZ Osijek, a u 18:15 sati na teren su pristigla 42 pripadnika modula za traganje i spašavanje iz ruševina DIP-a CZ Rijeka s tri potražna psa.

Od 18:15 sati bila su angažirana ukupno 92 pripadnika DIP-a CZ, a aktivnostima na terenu se dodatno priključilo 10 djelatnika Ravnateljstva civilne zaštite iz drugih sektora.

Tijekom noći 29. prosinca 2020. godine pripadnici DIP-a CZ i djelatnici Ravnateljstva obišli su prostor površine oko 800 km² kako bi mještanima osigurali potrebnu prvu pomoć u vidu namirnica i nužne opreme.

Pripadnici DIP-a CZ u aktivnostima na terenu

DIP CZ na terenu

Pripadnici DIP-a CZ bili su angažirani na evakuaciji i zbrinjavanju stanovništva (podizanju šatora, postavljanju i opremanju stambenih kontejnera i mobilnih kućica), opskrbi stanovništva osnovnim životnim potrepštinama, sanacijama dimnjaka i krovova, spašavanju vrijednih materijalnih dobara, snimanju terena besposadnom letjelicom, vođenju baze operacija i koordinaciji dnevnih aktivnosti, vođenju skladišta i opskrbi gorivom svih operativnih snaga sustava civilne zaštite. Isto tako pripadnici DIP-a CZ provodili su mjere i aktivnosti animalne asanacije, osiguranje pristupa i uklanjanja ostataka stradalih životinja koje su kasnije zbrinjavale nadležne službe.

U večernjim satima 29. prosinca 2020. godine održan je prvi koordinativni sastanak operativnih snaga dok su u narednim danima održavana dva sastanka dnevno.

Sastanke je vodio ravnatelj Ravnateljstva civilne zaštite dr.sc. Damir Trut.

Ravnatelj Trut sa suradnicima na sastanku

U organizaciji Ravnateljstva civilne zaštite, 30. prosinca 2020. godine, na lokaciji ŠRC PIGIK u Petrinji uspostavljena je baza operacija u kojoj je postavljeno mobilno zapovjedno vozilo i zapovjedni kontejner civilne zaštite sa sustavima veza. U bazi operacije PIGIK smještene su operativne snage s logističkom potporom.

U suradnji sa svim operativnim snagama sustava civilne zaštite pogođeno područje podijeljeno je na sektore, odnosno provedena je tzv. sektorizacija pogođenog područja.

Baza operacija PIGIK, Petrinja

U sektorima su postavljena zapovjedništva koja su preuzela aktivnosti u svojim zonama odgovornosti te se cijelo vrijeme, nakon faze spašavanja i potrage za unesrećenima, danonoćno radilo na uklanjanju građevinskog materijala, postavljanju stambenih kontejnera, mobilnih kućica i šatorskog naselja, zbrinjavanju i opskrbi stanovništva.

Zbog povećanog epidemiološkog rizika zaraze novim koronavirusom, Ministarstvo zdravstva je od 2. siječnja 2021. godine u bazi operacija u Petrinji organiziralo cijepljenje za pripadnike operativnih snaga sustava civilne zaštite i svih snaga angažiranih na terenu kao i za osobe u kolektivnom smještaju. Do 5. siječnja 2021. godine cijepljena je 1.241 osoba.

Pripadnici DIP-a CZ i djelatnici Ravnateljstva civilne zaštite bili su angažirani i u aktivnostima zaštite kulturne baštine.

U suradnji s Ministarstvom kulture i medija, talijanskim Ministarstvom kulturne baštine i turizma i stručnjacima iz Oreda karabinjera za zaštitu kulturne baštine („Plave kacige“), Institutom građevinarstva Hrvatske i HGSS-om evakuirali su kulturne vrijednosti, prevozili ih i smještali u sigurne objekte.

Pripadnici DIP-a CZ u aktivnostima evakuacije ugroženih pokretnih kulturnih dobara

U prva tri mjeseca, pripadnici DIP-a CZ, uz potporu djelatnika Ravnateljstva civilne zaštite i u suradnji s drugim operativnim snagama, odradili su preko 6.800 intervencija i zadaća.

Također, djelatnici Ravnateljstva civilne zaštite od 29. prosinca 2020. godine bili su uključeni u planiranje, uspostavljanje i funkcioniranje Baze operacija PIGIK, gdje su sudjelovali u prikupljanju i daljnjem prosljeđivanju informacijama, procjeni stanja na terenu i koordinaciji.

Logistička potpora na potresom pogođenom području

Iz sjedišta Ravnateljstva civilne zaštite djelatnici su koordinirali ponuđenu pomoć i donacije pravnih i fizičkih osoba koje su pristizale na e-mail adresu potres.petrinja@mup.hr, posebno otvorenu u tu svrhu, a potencijalne donatore i ponuditelje pomoći kontaktirali su i telefonski.

Nadalje, kontinuirano su radili na izdavanju naloga za mobilizaciju pravnim osobama u svrhu zbrinjavanja ljudi, uklanjanja opasnih dijelova ruševina, sanitarne potpore, prehrane i distribucije, transporta, postavljanja na komunalnu infrastrukturu mobilnih stambenih jedinica te uklanjanja objekata kao podloge za početak obnove.

Temeljem zaključka Stožera CZ RH u dijelu koji se odnosi na otklanjanje posljedica katastrofe uzrokovane potresom na području Sisačko-moslavačke, Zagrebačke i Karlovačke županije, Ravnateljstvo civilne zaštite izdalo je 47 naloga za mobilizaciju pravnim osobama, uključujući Udruženje obrtnika Sisak preko kojih je dodatno aktivirano još 60 obrtnika.

Prihvat međunarodne žurne pomoći u Logističkom centru RCZ-a u Jastrebarskom

Logistički centar Ravnateljstva civilne zaštite u Jastrebarskom zaprimao je i distribuirao donacije i žurnu pomoću stanovništvu te operativnim snagama i sudionicima sustava civilne zaštite na zahvaćeno područje.

Dostavljena je oprema i alat za spašavanje, oprema za uspostavu privremene baze za rad i distribuciju pomoći prema stradalom stanovništvu, potrošni materijal (cerade i najloni za prekrivanje, alat i oprema za raščišćavanje) za rad službi koje su radile na sanaciji šteta, voda i hrana za pogođeno stanovništvo, rasvjetna i grijaća tijela te oprema za privremeno zbrinjavanje stanovništva (deke, vreće za spavanje, šatori).

Operativni centar civilne zaštite Ravnateljstva civilne zaštite je odmah nakon potresa 29. prosinca 2020. godine u 15:35 sati temeljem Odluke Vlade RH o pružanju/primanju međunarodne pomoći, preko Mehanizma civilne zaštite EU (CECIS-ERCC), zatražio žurnu pomoć.

Nadalje, na području Općine Donji Kukuruzari došlo je i do pojave urušnih vrtača, odnosno otvaranja pukotina u tlu uzrokovanih potresom koje su predstavljale prijetnju sigurnosti građana.

Pojava urušnih vrtača nakon potresa u Sisačko-moslavačkoj županiji

Ravnateljstvo civilne zaštite organiziralo je 8. siječnja 2021. godine sastanak na kojem su se oformili stručni timovi od predstavnika Hrvatskog geološkog instituta, Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta, Građevinskog fakulteta i Hrvatskog centra za potresno inženjerstvo, koji su pregledali urušne vrtače te donijeli prijedloge sanacija.

*Sanacija urušnih vrtača,
Donji Kukuruzari*

Hrvatska gorska služba spašavanja

Odmah nakon razornog potresa 29. prosinca 2020. godine, na pogođenom području interveniralo je 165 članova HGSS-a iz 16 stanica s 3 potražna psa. U prva tri dana, do 31. prosinca 2020. godine, na terenu je bilo angažirano oko 450 pripadnika HGSS-a iz svih 25 stanica HGSS-a u Republici Hrvatskoj.

Pripadnici HGSS-a na potresom pogođenom području (izvor: HGSS)

Pripadnici HGSS-a obišli su oko 200 sela gdje su sanirali ozljede, zbrinjavali i prevozili ozlijeđene u bolnicu. Također, radili su na mapiranju pogođenog područja pomoću bespilotnih letjelica, dostavi hrane, vode, lijekova, agregata i ostalih potrepština, uklanjanju opasnih dijelova građevina, kao i hitnim popravcima na krovovima oštećenih kuća.

U prva tri mjeseca nakon potresa, pripadnici HGSS-a odradili su preko 3.000 zadaća i intervencija.

Hrvatski Crveni križ

Odmah nakon potresa 29. prosinca, djelatnici i volonteri Hrvatskog Crvenog križa radili su na terenu i pomagali stanovništvu stradalom u potresu. Humanitarnu pomoć koja je dolazila u Sisak, HCK je prikupljao u Obrtničkoj školi Sisak te dalje distribuirao građanima u 360 zaselka. Služba traženja HCK razdvojenim članovima obitelji pomagala je u spajanju i ostvarivanju kontakta. Timovi HCK za psihosocijalnu podršku bili su cijelo vrijeme aktivni na terenu gdje su pomagali stanovništvu stradalom u potresu.

Uz navedene aktivnosti, djelatnici HCK i volonteri snabdijevali su građane prehrambenim namirnicama, pitkom vodom, lijekovima i drugim potrepštinama (deke, grijalice i sl.).

Kuhinja Hrvatskog Crvenog križa, u kojoj se pripremala hrana za pogođeno stanovništvo, uspostavljena je 30. prosinca 2020. g. na nekoliko punktova. Hrvatskom Crvenom križu su se pridružili volonteri - kuhari te se, osim za stanovništvo, hrana pripremala i za timove za spašavanje i mnogobrojne volontere.

Namirnice za pripremu toplih obroka osiguravale su se iz Ravnateljstva za robne zalihe Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja te donacija pravnih osoba i građana.

U petak, 29. siječnja 2021. godine, HCK je počeo s procesom podjele donacija građana prikupljenih preko Apela HCK-a i putem donatorskog telefona za potresom pogođeno stanovništvo.

U prva tri mjeseca nakon potresa, HCK je podijelio preko 670.000 toplih obroka i preko 565.000 litara vode te je pruženo 12.174 usluga psihosocijalne pomoći. Posebno educirani timovi HCK do 9. prosinca 2021. godine su proveli su 829 asanacija, odnosno čišćenja bunara kako bi stradalom stanovništvu bila dostupna pitka voda.

Operativne snage vatrogastva

Pripadnici vatrogasnih postrojbi saniraju štetu nakon razornog potresa (izvor: HVZ)

Odmah nakon prvog potresa 28. prosinca 2020. godine na teren je izašlo više od 80 vatrogasaca iz JVP Petrinja, Novska i Kutina, i DVD-ova Petrinja, Hrastovica, Taborište, Mošćenica, Nebojan, Mala Gorica, Topusko, Lipovljan i Hrvatska Kostajnica s 20-ak vozila.

Vatrogasne postrojbe su, nakon potresa 29. prosinca 2020. godine, odmah započele s pretraživanjem prostora u urušenim objektima te pružali pomoć ugroženim osobama.

Tijekom popodnevni sati u Sisačko-moslavačku županiju su pristizale vatrogasne snage iz drugih županija s 430 vatrogasaca, 89 vatrogasnih vozila i 11 potražnih pasa.

Nakon završenog izvlačenja osoba iz ruševina, vatrogasci su radili na uklanjanju oštećenih dimnjaka i drugih građevinskih dijelova objekata, saniranju opasnih objekata, prijevozu pitke vode, raščišćavanju kolnika, prijevozu i dostavi potrepština za stradalo stanovništvo.

U prva tri mjeseca operativne snage vatrogastva odradile su preko 12.600 intervencija i zadaća.

Policija

Policijske snage Policijske uprave sisačko-moslavačke poduzimale su sve nužne mjere na potresom pogođenom području. Policijski službenici s pogođenog područja, uz pomoć ATJ Lučko, interventne policije, kriminalističke policije i prometne policije, brinuli su prvenstveno o sigurnosti građana i njihove imovine, kao i o protočnosti prometa. Kriminalistička policija je nakon razornog potresa 29. prosinca obavila očevide na mjestima tragičnih stradavanja osoba u Petrinji, Majskoj poljani i Žažini.

Isto tako, pripadnici policije su sudjelovali u pratnjama humanitarne pomoći, osiguranju neometanog odvijanja prometa na graničnim prijelazima te obilascima radi prevencije kaznenih djela i prekršaja.

Ilustracija MUP

Ministarstvo obrane - Hrvatska vojska

Pripadnici Hrvatske vojske sudjelovali su u sanacijama puteva i klizišta, inženjerijskim radovima za pripremu prostora za kontejnerska naselja u Petrinji i Glini, prijevozu i postavljanju kontejnera i mobilnih kućica, distribuciji goriva za opskrbu vozila i strojeva operativnih snaga te u suradnji s HCK u podjeli humanitarne pomoći u Petrinji.

*Hrvatska vojska
u sanaciji
potresom
pogođenog
područja*

Helikopterima su prevozili pacijente iz petrinjske i sisačke bolnice u Zagreb te pripadnike HGSS-a u provedbi njihovih aktivnosti. Za navedene zadaće bilo je angažirano pet helikoptera Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva te vojni sanitetski timovi.

Uz ljudstvo na terenu, Hrvatska vojska stavila je na raspolaganje materijalno-tehnička sredstva i prostore vojarni za smještaj stanovništva.

Korištenjem dronova i besposadnih zrakoplovnih sustava Hrvatska vojska provodila je snimanje prostora i objekata u svrhu izrade preliminarne procjene nastale štete za nadležna tijela.

U prva tri mjeseca pripadnici Hrvatske vojske odradili su preko 800 intervencija i zadaća.

Hrvatski zavod za hitnu medicinu

U zbrinjavanju ozlijeđenih osoba u potresu i premještanju pacijenata iz oštećenih bolnica u Sisku i Petrinji, uz ukupno 55 timova sisačko-moslavačkog Zavoda za hitnu medicinu, na terenu je sudjelovalo dodatnih 65 timova iz Zavoda za hitnu medicinu Brodsko-posavske, Karlovačke, Krapinsko-zagorske, Varaždinske i Zagrebačke županije te Grada Zagreba.

Aktivnosti na terenu (izvor: HZHM)

Prva tri dana nakon potresa izvanbolnička hitna medicinska služba imala je oko 250 hitnih medicinskih intervencija i preko 370 medicinskih prijevoza.

Hrvatski centar za potresno inženjerstvo

Nakon razornog potresa, radi procjene stupnja oštećenosti i uporabljivosti stambenih, poslovnih, gospodarskih i drugih objekata, DIP CZ je mobilizirao ukupno oko 1.700 građevinskih inženjera-statičara. Statičari su sve građevine pregledavali najmanje jednom, dok su naknadni detaljni, specijalistički i slični pregledi uklopljeni u procese obnove. Isto tako, uspostavljen je automatski sustav praćenja stanja na terenu tako da su u realnom vremenu bili poznati položaji inženjera i objekata na kojima rade.

Statičari Građevinskog fakulteta u Sisačko-moslavačkoj županiji (izvor: Sveučilište u Zagrebu)

Na području Sisačko-moslavačke županije do 9. prosinca 2021. godine za pregled je prijavljeno preko 41.600 zgrada, od kojih je pregledano 95%.

SMJEŠTAJ STRADALOG STANOVNIŠTVA

Nakon završetka prve faze odgovora, pronalaženja i spašavanja ljudskih života, jedan od prioriteta bio je osigurati sve potrebne kapacitete za zbrinjavanje ljudi.

Mobilne kućice (izvor: Ministarstvo turizma i sporta)

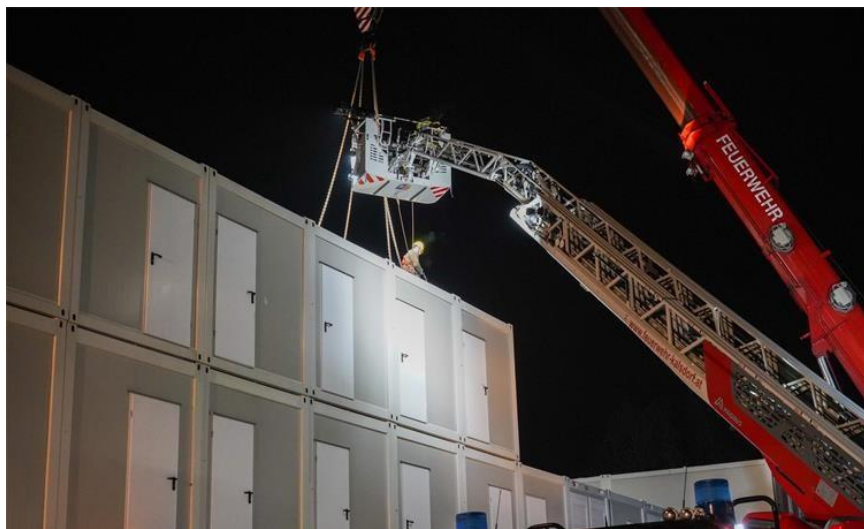
U tu svrhu, Ravnateljstvo civilne zaštite preliminarno je mobiliziralo više smještajnih objekata i prijevoznih sredstava. Kako je ugroženo stanovništvo u ruralnom dijelu pogođenog prostora izrazilo namjeru ostati, kao prvi odgovor na teren su dostavljeni šatori, mobilizirane su i opremljene sportske dvorane, mobiliziran je hotel i lječilište Top Terme Topusko i preraspoređeni su kontejneri namijenjeni za izvanbolničke kapacitete za COVID-19, kao i mobilne kućice iz turističkog sektora kroz koordinaciju s Ministarstvom turizma i sporta.

Kroz koordinaciju s Ravnateljstvom za robne zalihe Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja, aktivirani su gospodarski subjekti - proizvođači mobilnih kućica.

U prvim danima nakon potresa, oko 350 građana zbrinuto je u vojarni „Pukovnik Predrag Matanović“ u Petrinji dok su Gradska društva Crvenog križa Sisak i Petrinja, osim u vojarni, organizirala smještaj osoba i u osnovne škole, ovisno o mjestu stanovanja.

Smještajni kapaciteti-Glina

Smještajni kapaciteti iz donacija

PROGLAŠENJE KATASTROFE

Na temelju Zakona o sustavu civilne zaštite, članka 22. i 54., nakon analize stanja na terenu i na prijedlog potpredsjednika Vlade RH i ministra unutarnjih poslova dr.sc. Davora Božinovića,

Vlada Republike Hrvatske je 4. siječnja 2021. godine proglasila katastrofu za Sisačko-moslavačku županiju te dijelove Zagrebačke i Karlovačke županije pogođene potresom.

Premijer Plenković na potresom pogođenom području

INFORMIRANJE JAVNOSTI

U Ravnateljstvu civilne zaštite otvorena je e-mail adresa *potres.petrinja@mup.hr* na kojoj je zaprimljena ukupno 561 ponuda pravnih osoba koje su nudile svoje usluge za smanjenje posljedica potresa u vidu donacija opreme, mehanizacije, građevinskog materijala ili pružanja drugih nužnih usluga. Isto tako, zaprimljeno je i 159 ponuda fizičkih i pravnih osoba koje su nudile privremeni smještaj za osobe čije su kuće teško oštećene uslijed potresa. Sve pristigle ponude djelatnici Ravnateljstva civilne zaštite prosljeđivali su nadležnim stožerima civilne zaštite.

U prvim danima nakon potresa, u Ravnateljstvu civilne zaštite redovno se pratila situacija, objavljivale su se informacije u vezi humanitarne pomoći, donacija, pristigle međunarodne pomoći, pregledi svakodnevnih aktivnosti operativnih snaga sustava CZ na terenu i upute o:

- postupanju građana u slučaju potresa
- postupanju građana kojima su kuće i zgrade oštećene u potresu i
- načinu volontiranja.

U Ravnateljstvu civilne zaštite zaprimljeno je i odgovoreno na velik broj novinarskih upita vezanih uz potres te je organizirano i odrađeno više medijskih istupa.

Nakon formiranja Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske u dijelu koji se odnosi na otklanjanje posljedica katastrofe uzrokovane potresom na području Sisačko-moslavačke, Zagrebačke i Karlovačke županije, isti je preuzeo sve aktivnosti vezane uz informiranje javnosti i istupa u medijima.

Ravnatelj Trut u razgovoru s medijima

U cilju pravovremenog i redovnog izvješćivanja javnosti, 8. siječnja 2021. godine Stožer je pokrenuo web stranicu <https://potresinfo.gov.hr/>, što je uvelike doprinijelo sprječavanju širenja dezinformacija i panike među građanstvom. Također, putem iste web stranice građanstvu su na raspolaganu bile provjerene informacije vezane uz poduzete aktivnosti ministarstava, organizaciju smještaja, donacije, prijavu šteta i slično.

Hrvatski Crveni križ je aktivirao besplatan telefonski broj putem kojeg su građani mogli zatražiti pomoć u vidu psihosocijalne podrške, dostave lijekova ili druge informacije.

Ključnim se pokazalo da je u ovakvim događajima osobito važno proaktivno krizno komuniciranje, odnosno brz protok informacija s terena i pravovremenog dobivanja relevantnih i provjerenih podataka.

Svrha takve vrsta podataka je daljnje kanaliziranje prema jednoj osobi u ulozi glasnogovornika koja istupa u javnosti i/ili koordinira medijsko istupanje i službene objave informacija.

MEĐUNARODNA POMOĆ ZA PODRUČJE POGOĐENO POTRESOM

Nakon razornog potresa, Vlada Republike Hrvatske je angažirala sve raspoložive kapacitete gospodarskih subjekata i aktivirala međunarodnu pomoć kroz Mehanizam Unije za civilnu zaštitu i bilateralnim putem.

Međunarodna pomoć putem Mehanizma civilne zaštite EU (CECIS-ERCC) zatražena je 29. prosinca u 15:35 sati i to za 500 zimskih šatora za 6 do 8 osoba, 500 svjetiljki sa zaštitom od PVC mreže, 50 balona/tornjeva za osvjetljenje, 500 električnih grijača, 5.000 sklopivih kreveta, 5.000 vreća za spavanje i 200 kontejnera za stanovanje.

Pristigla međunarodna pomoć u Logističkom centru Ravnateljstva civilne zaštite u Jastrebarskom

Zahtjevu Republike Hrvatske za žurnu međunarodnu pomoć odazvalo se ukupno 15 država članica Europske unije (Slovenija, Grčka, Italija, Mađarska, Austrija, Slovačka, Češka, Rumunjska, Bugarska, Švedska, Litva, Francuska, Portugal, Njemačka, Turska).

Stambeni kontejneri-donacija Savezne Republike Njemačke

Osim toga, bilateralnim putem, pomoć su ponudile još: Švicarska, Sjeverna Makedonija, Koreja, Bosna i Hercegovina, Poljska, Finska, Njemačka, Austrija, Turska, Bugarska, Nizozemska, Ukrajina, Srbija i Ujedinjeni Arapski Emirati.

Kroz Mehanizam unije za civilnu zaštitu i (ili) bilateralnim putem, Republici Hrvatskoj pomoć je poslalo ili ponudilo ukupno 25 država, a donirano je: 560 stambenih kontejnera, 974 zimska šatora, 4.890 sklopivih kreveta, 3.844 vreća za spavanje, 501 električni grijač, 248 svjetiljki i 8 balona/tornjeva za osvjtljenje

Sve aktivnosti prihvata međunarodne pomoći koordiniralo je Ravnateljstvo civilne zaštite u suradnji s Ravnateljstvom policije, Carinskom upravom i Ravnateljstvom za robne zalihe.

Povjerenik EU za upravljanje kriznim situacijama Janez Lenarčič, u pratnji potpredsjednice EK Dubravke Šuice, potpredsjednika Vlade i ministra unutarnjih poslova dr. sc. Davora Božinovića, ravnatelja Ravnateljstva civilne zaštite Damira Truta i ministrice regionalnoga razvoja i fondova EU Nataše Tramišak na potresom pogođenom području (izvor: MUP)

ULOGA GRAĐANA NA POTRESOM POGOĐENOM PODRUČJU

Nakon razornih potresa, na pogođeno područje uputio se velik broj građana radi pružanja pomoći stradalom stanovništvu.

Donacije građana za pogođeno stanovništvo

Uključivanje velikog broja građana/volontera u pružanje humanitarne pomoći u vidu slanja potrepština putem Hrvatskog Crvenog križa i drugih humanitarnih udruga, uplata financijske pomoći na račune HCK i Ministarstva financija bilo je od velike pomoći.

Ponovno se pokazalo da je veliko hrvatsko srce, unatoč otežanim uvjetima uslijed epidemije koronavirusa, uvijek spremno pružiti pomoć svojim sugrađanima u najtežim trenucima njihovih života, osobito kada su u nekoliko sekundi ostali bez svojih domova.

Donacije građana za pogođeno stanovništvo (izvor: HZHM)

PRIORITETI SUSTAVA CIVILNE ZAŠTITE U PROVEDBI MJERA I AKTIVNOSTI NA PODRUČJU SISAČKO – MOSLAVAČKE ŽUPANIJE

Nakon razornih potresa, aktiviran je sustav civilne zaštite na nacionalnoj razini sa svim svojim sastavnicama te je provođenjem mjera i aktivnosti naglasak stavljen prvenstveno na:

- **sigurnost građana i imovine** primjenom potrebnih mjera radi sveobuhvatne i pravovremene zaštite i spašavanja života i imovine (evakuacija, zbrinjavanje, sklanjanje, prva pomoć, asanacija)
- **koordinaciju**, odnosno usklađivanje djelovanja operativnih snaga sustava civilne zaštite (vatrogastvo, HCK, HGSS, postrojbe civilne zaštite i stožeri CZ JLPRS) s policijom, Oružanim snagama i hitnom medicinom u cilju saniranja posljedica potresa
- **procjenu** stanja oštećenosti objekata na kojima su radili mobilizirani građevinski inženjeri
- **osiguranje** privremenog smještaja za stanovništvo koje ne može boraviti u svojim kućama ili stanovima (1. u hotelskim smještajima, 2. kroz uspostavu kontejnerskih prihvatnih centara u užem području mjesta prebivališta evakuiranog stanovništva ili 3. osiguranje kontejnera/mobilnih kućica na lokaciji uz stambeni objekt u kojem se ne može boraviti) te pružanje potrebne potpore u vidu hrane, vode, zdravstvene i psihološke pomoći
- **evidenciju** evakuiranog stanovništva pogođenog potresom koju je provodio Hrvatski Crveni križ

- ostvarivanje preduvjeta za **nastavak rada odgojno-obrazovnih ustanova** te osiguranje kontinuiteta rada javne uprave, pravosuđa, policije, zdravstva i ostalih javnih servisa
- **zbrinjavanje životinja** te osiguranje hrane i lokacija za privremeni smještaj životinja koje su zatečene u objektima koji su stradali u potresu
- **sanaciju i obnovu prometne mreže** radi lakšeg pristupa
- **zbrinjavanje otpada**, odnosno čišćenje lokacija na kojima je došlo do urušavanja zgrada kako bi se moglo pristupiti obnovi potresom pogođenog područja
- **zaštitu kulturne baštine** kroz obilazak lokacija, operativnu potporu u vidu osiguranja pristupa objektima u kojima su se nalazili predmeti i kulturna dobra; evakuaciju, osiguranje i pohranu predmeta u suradnji s nadležnim institucijama
- te **organizaciju prihvata humanitarne pomoći** kroz uspostavu distribucijskih centara.

Stambeni kontejneri-zbrinjavanje stanovništva prioriteta aktivnost nakon potresa

IZAZOVI I NAUČENE LEKCIJE

Izvanredni događaji, osobito oni na koje se ne može utjecati i koji se ne mogu predvidjeti, pred sustav stavljaju brojne izazove. Tako se tijekom prvih nekoliko sati nakon razornih potresa, sustav civilne zaštite suočio s izazovom nekontroliranog ulaska u zonu opasnosti, kao i neprovjerenih i netočnih informacija koje su se počele pojavljivati na internetskim platformama.

Kao izazov nakon potresa, pokazalo se pitanje sigurnosti građana i osiguranja njihove imovine na pogođenom području.

Iskustva u velikim nesrećama i katastrofama i ranije su pokazala da je prvih 24 sata ujedno i jedinih 24 sata kada sve napore prvenstveno treba usmjeriti na traganje i spašavanje ljudi te njihovu evakuaciju s opasnog područja. To se u situaciji razornih potresa pokazalo kao jedan od izazova jer je bilo potrebno promijeniti koncept zbrinjavanja ljudi. Naime, veliki broj građana nije želio napustiti svoje kuće iz više razloga, među kojima je emocionalna povezanost s njihovim domovima te briga o obiteljskim gospodarstvima, prvenstveno domaćim životinjama.

Od izuzetne važnosti za segment operativnog djelovanja, bila je logistička potpora koja je omogućila opremanje snaga na terenu i pružanje potpore lokalnom stanovništvu. Značajnu ulogu u dijelu logističke potpore nakon potresa imalo je Ravnateljstvo za robne zalihe koje je od početka bilo uključeno u aktivnosti logističke potpore operativnim snagama sustava civilne zaštite te kontinuirano pružalo pomoć u dijelu osiguranja kontejnera, namirnica, kreveta, madraca, vreća za spavanje, vode za piće i sl.

Uključivanje pravnih osoba od interesa za sustav civilne zaštite također je omogućavalo pružanje pomoći potrebnom stanovništvu i to u vrlo kratkom roku.

RANA OBNOVA POTRESOM POGOĐENOG PODRUČJA

Temeljem Odluke Vlade Republike Hrvatske od 4. siječnja 2021. godine, imenovan je Stožer civilne zaštite Republike Hrvatske u dijelu koji se odnosi na otklanjanje posljedica katastrofe uzrokovane potresom na području Sisačko-moslavačke, Zagrebačke i Karlovačke županije koji je zadužen za uklanjanje posljedica razornog potresa, odnosno planiranje narednih aktivnosti vezanih uz obnovu na pogođenom području. Po ovlasti predsjednika Vlade Republike Hrvatske, radom Stožera rukovodi potpredsjednik Vlade i ministar hrvatskih branitelja Tomo Medved.

Načelnik Stožera civilne zaštite RH za otklanjanje posljedica katastrofe uzrokovane potresom Tomo Medved i ministar vanjske trgovine i vanjskih poslova Mađarske Nj.E. Péter Szijjártó s izaslanstvom na primopredaji donacija (izvor: potresinfo.gov.hr)

Na području Sisačko-moslavačke županije, do 9. prosinca 2021. godine, zaprimljeno je 448 zahtjeva za uklanjanje objekata od kojih je 117 objekata označeno kao prioritetno za rušenje.

Do 9. prosinca 2021. godine, ured Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine u Petrinji je zaprimio 3.419 zahtjeva za obnovu, u Sisku 1.192, a u Glini 859, što ukupno iznosi 9.538 zahtjeva za obnovu.

Mobilni ured Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine (izvor: potresinfo.gov.hr)

Ukupno je podneseno 8.148 zahtjeva za nekonstrukcijsku obnovu te 333 zahtjeva u vezi ostvarivanja prava na konstrukcijsku obnovu.

Do 9. prosinca 2021. godine uklonjeno je 458 objekata na pogođenom području, od čega u Petrinji 206, Glini 82, Sisku 53, Donji Kukuruzarima 22, Lekeniku 22, Martinskoj Vesi 6, Hrvatskoj Kostajnici 9, Hrvatskoj Dubici 8, Majuru 25, Jasenovcu 2, Kravarskom 7, Topuskom 3, Dvoru 5, Sunji 2, Pokupskom 4, Kutini 1 i Karlovcu 1.

Od navedenih objekata koji su uklonjeni, 42 su poslovni objekti, 34 stambeno-poslovni, 11 višestambeni, 296 obiteljskih kuća, 26 javni objekti, 3 sakralna, 19 gospodarskih, 26 pomoćna objekata te jedan ogradni zid.

Otvoreno je ukupno 7 gradilišta za uklanjanje objekata u SMŽ, od kojih na 5 rade mobilizirani subjekti (Petrinja – 4, Sisak - 1), a 2 gradilišta je otvorio Državni inspektorat RH (Lekenik – 1, Sisak -1).

Dosad je doneseno 255 odluka Stožera CZ RH za uklanjanje objekata, ostale odluke donesene su na razini JLS.

Također, do 9. prosinca 2021. godine broj dodijeljenih objekata projektantima za nekonstrukcijsku obnovu je 5.300, broj izrađenih elaborata za sanaciju je 2.057.

Na 704 obiteljske kuće se izvode radovi, na 937 obiteljskih kuća radovi su dovršeni dok je na 450 kuća provedena samoobnova.

Dosad je pribavljeno 195 elaborata postojećeg stanja građevinske konstrukcije za uklanjanje uništene zgrade.

Do 9. prosinca 2021. godine izdano je 411 verifikacijskih zapisnika u svrhu prijave na natječaj za mjeru 5.2.1. Obnova narušenog poljoprivrednog zemljišta i proizvodnog potencijala.

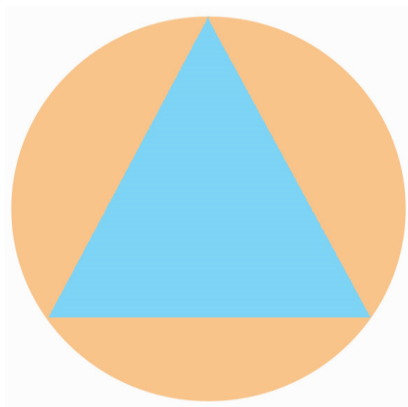
Aktivnosti obnove na Banovini

ZAKLJUČAK

Nakon vremenskog odmaka od godine dana od razornog potresa, analizirajući brzinu odgovora na krizu, aktivaciju sustava CZ, promptno narastanje operativnih snaga iz svih dijelova Hrvatske sa svom potrebnom opremom, uz angažman Hrvatske vojske i policije, može se zaključiti da je sustav reagirao učinkovito i u rekordnom roku.

Operativne snage i sudionici sustava civilne zaštite pravovremeno su odgovorili na zahtjeve s terena, prvenstveno u dijelu traganja i spašavanja ljudskih života i izvlačenju iz ruševina, pružanju medicinske skrbi, prevoženju bolesnika u druge bolnice unutar županije i u Zagreb te evakuaciji i zbrinjavanju stanovništva.

Upravljanje sustavom civilne zaštite pokazalo se promišljenim i primjerenim za zaštitu zdravlja i života stanovništva te sanaciju štete uzrokovane potresom, što ne bi bilo moguće bez zajedništva i sinergije svih sastavnica sustava civilne zaštite, uz potporu građana Republike Hrvatske.

Potražne aktivnosti operativnih snaga sustava civilne zaštite u Glini

**MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA
RAVNATELJSTVO CIVILNE ZAŠTITE
NEHAJSKA 5, ZAGREB
<https://civilna-zastita.gov.hr>**